

**2025. április 12. (szombat) / Saturday, 12 April 2025**

**SZ-1**

**Szimposium**

**A SZÖVEGÉRTÉS TÁMOGATÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI – TANULÓK, TANÁROK,  
TANÁRJELÖLTEK**

**Elnök: Fejes József Balázs**  
*Szegedi Tudományegyetem*

**Opponens: Juhász Valéria**  
*Szegedi Tudományegyetem*

A PIRLS-vizsgálatok eredményei szerint az alsó tagozatos tanulóink olvasását tekintve a magyar iskolarendszer nemzetközi viszonylatban is jól teljesít, ugyanakkor az olvasás fejlesztésére fordított idő rendkívül rövid. Vélhetően ez az egyik oka a magyar tizenötévesek átlag alatti szövegértés-teljesítményének a PISA-mérésekben. A szövegértés alacsony szintje számos kedvezőtlen következménnyel járhat, többek között megnehezítheti a tantárgyi tudás elsajátítását, negatívan befolyásolja a teljesítményt a nagy téttel bíró vizsgahelyzetekben (pl. középiskolai felvételin, érettségiben), valamint hozzájárulhat a tanulási motiváció csökkenéséhez és a lemorzsolódáshoz. A felső tagozaton és a középiskolában oktató pedagógusok gyakran nem tekintik feladatuknak a szövegértés fejlesztését, vagy nem érzik magukat felkészültnek e feladatra. Jelen szimpózium célja, hogy áttekintsen néhány lehetőséget, amelyek továbblépést kínálnak e területen, azaz tanulóink szövegértésének, valamint a pedagógusok szövegértés-fejlesztésre való felkészítésének támogatásában. A szimpózium négy előadást foglal magában, amelyek mintájukat és módszerüket tekintve változatosak. Az első két előadás egy szövegértés-fejlesztő program eredményeiről számol be. Ezek egyike egy ötödik évfolyamos tanulók bevonásával végzett, az olvasási stratégiák és az olvasási motiváció kombinálására épülő kontrollcsoportos kvázi kísérlet eredményeit ismerteti a tanulók szövegértésében, olvasási stratégiáinak alkalmazásában és az olvasási motivációjában bekövetkező változások vizsgálata alapján. A tizenkéthetes fejlesztőkísérlet történelem tantárgyba ágyazottan valósult meg. Utólag a kontrollcsoportként alkalmazott osztályok pedagógusai is kipróbálták a módszertant természettudomány tantárgyba ágyazva; a második előadás a beavatkozásban résztvevő történelmet és természettudományt oktató pedagógusok tapasztalatait elemzi az olvasási stratégiák tanítása kapcsán. Az olvasási stratégiák tanításában a modellálás és a tanári visszajelzés a stratégiák tanulók általi alkalmazásáról széles körben javasolt gyakorlatok, amihez elengedhetetlen, hogy a pedagógusok fejlett, változatos olvasási stratégiákkal rendelkezzenek. A harmadik előadás erre fókuszálva egy szisztematikus áttekintés eredményeit adja közre azzal a céllal, hogy összegezze a nemzetközi szakirodalomban a tanárok és tanárjelöltek olvasási stratégiahasználata kapcsán végzett empirikus munkákat. Az utolsó előadás egy tanárok körében végzett felmérés eredményeit ismerteti. A vizsgálat metaforákon keresztül tárja fel a pedagógusok szövegértés-fejlesztéssel kapcsolatos nézeteit. Bár különböző megközelítésből, de mind a négy előadás arra fókuszál, hogyan támogathatjuk tanulóink szövegértését. A szimpózium eredményei hozzájárulhatnak a szövegértés-fejlesztés kapcsán az osztálytermi gyakorlat megújításához, a pedagógusok hatékonyabb felkészítéséhez és további kutatási irányok kijelöléséhez.

*A kutatást a Magyar Tudományos Akadémia Közoktatás-fejlesztési Kutatási Programja és a Szegedi Tudományegyetem Interdiszciplináris Kutatásfejlesztési és Innovációs Kiválósági Központ (IKIKK) Humán és Társadalomtudományi Klaszterének Digitális Társadalom Kompetenciaközpont támogatta. Fejes József Balázs a Gyermeki Fejlődés nyomon követését segítő mérőeszközök fejlesztése kutatócsoport tagjai.*